

Ilgalaikių institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programų metinių ataskaitų pateikimo ir vertinimo tvarkos aprašo priedas

(Ilgalaikės institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros programos vykdymo metinės ataskaitos pavyzdinė forma)

ILGALAIKĖS INSTITUCINĖS MOKSLINIŲ TYRIMŲ IR EKSPERIMENTINĖS (SOCIALINĖS, KULTŪRINĖS) PLĖTROS PROGRAMOS METINĖ ATASKAITA

Gauta Lietuvos mokslo taryboje

(Data – pildo Taryba)

Ataskaitos registracijos Nr.

(Pildo Taryba)

1. DUOMENYS APIE PROGRAMĄ

| | |
|---|--|
| Programos pavadinimas | Kalbos istorija ir kontaktai: fundamentiniai ir taikomieji kalbos raidos bei raštijos tyrimai |
| Mokslo ir studijų institucija (programos vykdytoja) | Lietuvių kalbos institutas P. Vileišio g. 5, LT-10308, Vilnius Telefonas (8 5) 234 60 58 El. p. lki@lki.lt Įstaigos kodas 111955023 <i>pavadinimas, adresas, telefonas, el. paštas, įstaigos kodas</i> |
| Programos trukmė | 2012–2016 |
| Laikotarpis, už kurį teikiama ataskaita | 2012 |
| Programai skirti norminiai etatai | 8,43 norminiai etatai |

2. PROGRAMOS VYKDYTOJAI

| Eil. Nr. | Mokslo laipsnis | Vardas, pavardė | Pareigos |
|----------------------------------|-----------------|-------------------|---------------------------------|
| Programos vadovas | | | |
| 1. | dr. (HP) | Ona Aleknavičienė | vyriausiasis mokslo darbuotojas |
| Kiti programos vykdytojai | | | |
| 2. | dr. | Nijolė Čepienė | vyresnysis mokslo darbuotojas |
| 3. | dr. | Marina Čistiakova | vyresnysis mokslo darbuotojas |
| 4. | | Birutė Gudeliienė | jaunesnysis mokslo darbuotojas |
| 5. | dr. | Gina Holvoet | vyresnysis mokslo darbuotojas |
| 6. | dr. | Galina Miškinienė | vyresnysis mokslo |

| | | | |
|----|------------|-------------------|---|
| | | | darbuotojas |
| 7. | dr. | Nadiežda Morozova | vyresnysis mokslo darbuotojas |
| 8. | habil. dr. | Giedrius Subačius | vyriausiasis mokslo darbuotojas |
| 9. | habil. dr. | Sergejus Temčinas | vyriausiasis mokslo darbuotojas, Kalbų ir kultūrų sąveikos skyriaus vadovas |

3. ATLIKTI DARBAI IR PROGRAMOS REZULTATAI

Pateikite programos ataskaitinio laikotarpio rezultatų santrauką pagal programos tikslus ir uždavinius. Pristatykite tarpinius nepublikuotus ir sklaidos priemonėmis nepristatytus programos ataskaitiniu laikotarpiu atliktus darbus (pvz., įvairūs parengiamieji darbai, infrastruktūros kūrimas, medžiagos kaupimas, atlikti tyrimai ir pan.).

Programos tikslai:

- 1) tirti lietuvių kalbos ir kalbotyros istoriją;
- 2) tirti rašytinį lietuvių kalbos paveldą ir jo sociokultūrinį kontekstą;
- 3) tirti rašytinį lituanikos paveldą, formuoti šios tyrimų krypties empirinį pagrindą, tyrimų koncepciją ir metodologiją;
- 4) nuolat vykdyti rašytinio lituanistikos ir lituanikos paveldo paieškas užsienio archyvuose ir traukti į mokslo apyvartą.

Programos tikslų 2012 m. siekta 2 priemonėmis:

I priemonė. Lietuvių kalbos bei kalbotyros istorijos ir rašytinio kalbos paveldo fundamentiniai ir taikomieji tyrimai

Pagal ilgalaikėje programoje numatytus tikslus 2012 metais atlikti šie darbai (pateikiami pagal uždavinius):

1) tirti leksikos skolinius (germanizmus) ir jų etimologiją

Iš lituanistikos šaltinių ir tarmių rinkti lietuvių kalbos germanizmai, atlikta jų etimologijos analizė, jos rezultatai pateikiami rengiamame žodyne: Nijolė Čepienė, *Lietuvių kalbos germanizmų žodynas* („se-švog“, parašyti 4 a. l.). Medžiaga pildyta iš įvairių spausdintų ir rankraštinų šaltinių: senųjų raštų nuo XVI a., ypač XVIII–XX a. Rytų Prūsijos lietuvių–vokiečių ir vokiečių–lietuvių žodynų, taip pat tarmių tekstų ir žodynų (vienas iš naujausių: Juozas Aleksandravičius, *Kretingos tarmės žodynas*, 2011). Svarbiausias tikslas – užfiksuoti visus lietuvių kalbos germanizmus, nustatytus remiantis istoriniu lyginamuoju ir vidinės rekonstrukcijos metodais. Jie pateikiami su duomenų laukais: gramatinėmis pažymomis, semantika, fiksavimu šaltiniuose, geografiniu paplitimu, kilmės aiškinimu. Žodyno straipsnio gale dedamos nuorodos į kitus skolinio fonetinius bei morfologinius variantus. Žodyne nurodomi germanų kilmės pamatiniai žodžiai, iš kurių skoliniai kilę, duodama kitų kalbų atitikmenų, ypač tada, kai neaišku, iš kurios kalbos skolinys patekęs į lietuvių kalbą. Tam

tikslui remiamasi baltų, germanų, slavų ir kitų kalbų medžiaga, naujausiais mokslinių kilmės tyrimais. Apie lietuvių kalbos germanizmus parašyti du straipsniai (Žr. publikacijų sąrašą).

2) atskleisti XVI–XVII a. lietuvių kalbos ir raštijos sociokultūrinį kontekstą

2012 m. Berlyne, Prūsijos kultūros paveldo Slaptajame valstybiniame archyve, rinkti duomenys apie XVI a. vidurio Evangelikų liuteronų Bažnyčios istoriją Karaliaučiuje. Rasta iki šiol nežinotų Baltramiejaus Vilento laišku ir jo pasirašytų dokumentų (lotynų ir vokiečių kalba), liudijančių apie lietuvių kunigų materialinę padėtį ir dalyvavimą Evangelikų liuteronų Bažnyčios sinoduose. Archyviniai dokumentai iššifruoti, išversti į lietuvių kalbą, parengti archeografiniai ir dalykiniai komentarai, užsakytos skaitmeninės faksimilės. Dokumentai ir jų tyrimo rezultatai įtraukti į rašomą monografiją: Ona Aleknavičienė, *Karaliaučius lietuvių kunigų laiškuose: Baltramiejus Vilentas* (parašyti 2 a. l.). Prūsijos kultūros paveldo Valstybinėje bibliotekoje rinkta medžiaga apie XVI a. viduryje Karaliaučiuje nuolat gyvenusius ar tik prekybos reikalais atvykstančius lietuvius, apie istoriškai ir ekonomiškai nulemtos parapijos specifiką. Rasta naujų duomenų apie lietuvių pamaldas Šteindamo bažnyčioje, lietuvių ir lenkų kunigų bendradarbiavimą, jų literatūrinę veiklą.

2012 m. tirtas Samuelio Boguslavo Chylinskio ryšys su Olandų bažnyčia Londone: Britų bibliotekoje Londone ir Bodlio bibliotekoje Oksforde rinkti archyviniai duomenys sociokultūriniam Biblijos vertimo kontekstui atskleisti. Naujai rasti duomenys išanalizuoti ir įtraukti į studiją: Gina Holvoet, *Chylinskio Biblijos istorija; Šaltiniai ir tyrimai*, parašyti 4 jos skyriai: „Šaltiniai, liudijantys Chylinskio ryšį su Olandų bažnyčia Londone“ ir „Edwardo Phipps'o ir Williamo Medgate'o iš St Giles & Cripplegate parapijos prašymas Slaptajai Tarybai ir įrašas parapijos registrų knygoje apie Chylinskio mirtį“ (1 a. l.), „Svarbiausios Chylinskio Biblijos istorijos datos“ (0,5 a. l.), „Chylinskio Biblijos istorijos šaltinių publikavimo principai“ (0,5 a. l.).

Rengta Chylinskio Biblijos istorijos šaltinių publikacija: perrašai, vertimai į lietuvių kalbą, archeografiniai bei dalykiniai komentarai. Surasti, užsakyti ir publikavimui parengti fragmentai iš LDK evangelikų reformatų provincinio sinodo sesijų aktų „Akta Synodowe od Roku 1676 do R[oku] 1709“, iš LNMB saugomos Lietuvos evangelikų reformatų Žemaitijos distrikto sinodo sesijų, vykusių Vilniuje, Kėdainiuose, Župranuose, Bielicoje, Zabłudove, Slucke ir kt., aktų knygos. Parengta publikuoti Jano Krzysztofo Krainskio knygelė *A RELATION OF THE DISTRESSED STATE OF THE CHURCH OF CHRIST, PROFESSING The Protestant Religion in the Great Dukedom of LITHUANIA, Presented to the view of all Compassionate Christians*. London, Printed in the Year of our Salvation 1661, taip pat Jano Krzysztofo Krainskio ataskaita Lietuvos evangelikų reformatų sinodui (1663-05-28). Parengta medžiaga bus skelbiama knygoje *Chylinskio Biblijos istorija: Šaltiniai ir tyrimai*.

Sociokultūrinė XVI–XVII a. lietuvių raštijos konteksto analizė atlikta remiantis 22 archyviniais dokumentais (rankraščiais lotynų, vokiečių, lenkų, anglų kalba).

3) atlikti XVII–XIX a. lituanistikos mokslo šaltinių filologinę ir kalbinę analizę

Atlikta morfologinė Simono Stanevičiaus *Historyios szwentos* kalbos analizė: įvertinus rašybą, fonetines bei morfologines žodžių ypatybes, nustatyta žodžių gramatinė reikšmė, antraštinė forma, dažnumas ir rengtas indeksas: Birutė Gudalienė, *Simono Stanevičiaus Historyios szwentos indeksas* (2 a. l.).

Giedrius Subačius analizavo XIX ir XX a. rašytinių šaltinių ortografijos klausimus: sisteminius ir nesisteminius lotyniška abėcėle bei kirilika paskelbtų knygų ypatumus, vertino žodynų ir gramatikų įtaką abėcėlės eiliškumo sampratos raidai. Istorinės ortografijos temomis jis paskelbė 2 straipsnius (žr. publikacijų sąrašą).

II priemonė. Lituanistikos ir lituanikos dabartinių bei istorinių kontaktų tyrimai

Pagal ilgalaikėje programoje numatytus tikslus 2012 metais atlikti šie darbai (pateikiami pagal uždavinius):

1) baigti inventorinti Lietuvoje (institucijų ir privačių asmenų) saugomą rašytinį lituanikos paveldą

Lietuvoje ir užsienyje saugomas lituanikos paveldas labai platus. Pagal šią programą numatyta inventorinti kiriliniiais (bažnytine slavų ir rusėnų kalbomis) ir arabų rašmenimis (rusėnų, lenkų, senąja osmanų ir arabų kalbomis) Lietuvos valstybėje rašytus stačiatikių, unitų, protestantų, katalikų ir musulmonų bažnytinio (plačiąja prasme) turinio rankraščius. Lietuvoje saugomą lituanikos paveldą nuspręsta pradėti nuo tų rankraščių, kurie iki XIX a. vidurio priklausė stambiausiam ir garsiausiam LDK stačiatikių ir unitų kultūros centrai – Supraslio vienuolynui (dab. Lenkija). Tokį sprendimą lėmė siekis kuo greičiau surinkti ir apdoroti faktinę medžiagą, reikalingą kitam (5-am) uždaviniui pasiekti. Kadangi Supraslio vienuolyno biblioteka buvo labai didelė, 2012 m. apdorota jos seniausioji dalis – apie 60 seniausių, iki XVI a. vidurio rašytų kirilinių rankraščių. Dauguma jų saugoma Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių bibliotekos Rankraščių skyriaus 19 fonde, kuris buvo aprašytas 1882 m. skelbtame F. Dobrianskio kataloge. Dabar šis katalogas yra gerokai pasenęs (dažnai teikia netikslius duomenis) ir nebeatitinka šiuolaikinio mokslo reikalavimų. Vienas šių rankraščių aspektas (datavimas pagal vendenženklus) prieš kelerius metus ištirtas Nadieždos Morozovos (jo rezultatai skelbti: *Morozova Nadiežda, Кириллические рукописные книги, хранящиеся в Вильнюсе*, Vilnius, 2008). Todėl 2012 m. Nadieždos Morozovos ir Marinos Čistiakovos pastangos buvo nukreiptos į kitus, anksčiau netirtus iki XVI a. vidurio rašytus ir Supraslio vienuolyne saugotus kirilinius rankraščius: a) išrinkti ir perrašyti įvairiomis kalbomis rašyti marginaliniai užrašai, sudarysiantys svarbią būsimos Lietuvos saugomų kirilinių rankraščių marginalinių užrašų sąvado dalį (dėl savo unikalios informacijos toks sąvadas bus reikalingas įvairių sričių humanitarams – kalbininkams, literatūrologams, istorikams, knygotyrininkams ir kt.); b) jei vienas rankraštis rašytas kelių asmenų, išskirtos jų rašysenos (ateityje šie duomenys bus panaudoti LDK rašytų ir Lietuvoje saugomų kirilinių rankraščių rašysenos pavyzdžių kataloge, kuris padės identifikuoti ir lokalizuoti kolofonų neturinčius rankraščius); c) patikslinti rankraščių struktūriniai tipai ir turinys, dažnai netiksliai ar apytiksliai nurodyti 1882 m. leistame F. Dobrianskio kataloge. Duomenys surinkti maždaug iš 60 seniausių (rašytų iki XVI a. vidurio) kadaise Supraslio vienuolyne buvusių kirilinių rankraščių.

2) nustatyti ir atskleisti LDK slaviškosios raštijos lietuviškumą, kuris suvokiamas kaip vien LDK teritorijoje, bet ne už jos ribų vykusių kultūrinių procesų visuma

Šiuos darbus nuspręsta pradėti nuo bene ryškiausio LDK žemėse vykusio judėjų ir krikščionių kultūrinės sąveikos tyrimo. Tokį pasirinkimą paskatino neseniai Rusijos valstybiniame senųjų aktų archyve rastas anksčiau nežinotas XVI a. rankraštis, kuriame surašytas rusėniškas hebrajų kalbos vadovėlis. Anksčiau tokio tipo tekstų nebuvo žinoma. Minėtas kūrinys teikia labai gausią naują ir dažnai visiškai netikėtą informaciją: apie XV–XVI a. LDK kalbinės pedagogikos lygį, rusėnų domėjimąsi hebrajų kalba, judėjų ir krikščionių religinių tradicijų

sąveiką. 2012 m. rusėniškas hebrajų kalbos vadovėlis Sergejaus Temčino paskelbtas kartu su jo bendrąja charakteristika (žr. publikacijų skiltį). Atlikti parengiamieji darbai judėjų ir stačiatikių krikščionių kultūrinei sąveikai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje aprašyti (surinkta bibliografija, sukaupta apie 30 užsienio publikacijų).

3) sukurti LDK oficialiosios rusėnų kalbos bendrą diachroninį modelį, kuris atskleistų Lietuvos rašytinės kultūros pagrindinės kalbinės raiškos priemonės istorinę raidą

Rusėnų kalbos bendras diachroninis modelis pradėtas kurti nuo šios kalbos sąveikos su dviem kitomis toje pačioje Lietuvos visuomenėje funkcionavusiomis kalbomis – bažnytine slavų ir lenkų. Rusėniškai rašyti religinio turinio tekstai rašyti su didesnės ar mažesnės apimties bažnytinės slavų kalbos priemaisomis ir aiškiais citatomis, todėl ne visada lengva tarpusavyje atskirti viename tekste pasitaikančias šių abiejų kalbų priemones. Rusėnų kalbos sąveika su lenku kalba yra dar sudėtingesnė (neaiškūs šios sąveikos chronologiniai etapai ir konkretūs rezultatai). 2012 m. Sergejus Temčinas surinko ir susistemino empirinę medžiagą apie bažnytinės slavų ir lenkų kalbos poveikį rusėnų kalbai. Medžiaga reikalinga LDK oficialiosios rusėnų kalbos bendram diachroniam modeliui sukurti. Ypatingas dėmesys skirtas kadaise garsaus, bet dabar mažai žinomo XVI a. pabaigos ir XVII a. pradžios Vilniaus rusėno, rašytojo ir pamokslininko, stačiatikių Šv. Dvasios vienuolyno vadovo Leontijaus Karpovičiaus kūriniais, rašytiems bažnytine slavų kalba. Medžiaga surinkta iš 2 jo kūrinių.

4) transliteruoti, versti į lietuvių kalbą, komentuoti, rengti spaudai lituanikos rašytinius paminklus ir sudaryti jų sąvadus (žinytus), kad jie taptų prieinami įvairių sričių specialistams ir plačiajai visuomenei

Darbai vykdyti dviem kryptimis: a) Galinos Miškinienės surinkti ir patikslinti archeografiniai duomenys LDK totorių rankraščių suvestiniam katalogui, ypatingas dėmesys nukreiptas į anksčiau netirtus Lvovo Nacionalinėje V. Stefanyko bibliotekoje saugomus rankraščius (žr. publikacijų sąrašą); b) gavus papildomą finansavimą 2012 m. rugsėjo 9–20 d. Maskvos bibliotekose ir archyvuose (Rusija) Marina Čistiakova rinko medžiagą suvestiniam katalogui *Bažnytinio slavų Sinaksaro tekstų suvestinis katalogas: spalis*. Naujais duomenimis (1,2 a. l. teksto) papildyto šio vienam mėnesiui (spaliui) skirto katalogo apimtis sudaro per 200 puslapių.

5) rekonstruoti svarbiausių LDK stačiatikių ir unitų vienuolynų bibliotekas, virtualiai atstatant prarastą lituanikos raštijos paveldą

2012 m. Sergejus Temčinas atliko parengiamuosius darbus Supraslio vienuolyno 1645 m. bibliotekos rekonstrukcijai, kurios rezultatai bus panaudoti monografijoje: Sergejus Temčinas ir kt., *Supraslio ir Žirovicų vienuolynų bibliotekų rekonstrukcija*. 1645 m. knygų inventoriaus užrašai interpretuoti pasitelkus to paties vienuolyno 1557 m. rašyto katalogo duomenis ir anksčiau atliktą 1557 m. bibliotekos rekonstrukciją, identifikuoti iki mūsų dienų išlikę ir skirtingų šalių bibliotekose saugomi ankstesniame vienuolyno kataloge nenurodyti (naujai vienuolyno įsigyti) rankraščių egzemplioriai, nustatyti iki mūsų dienų neišlikusių egzempliorių tipai. 2012 m. surinktos ir susistemintos medžiagos pagrindu 2013 m. bus atliekama Supraslio vienuolyno 1645 m. bibliotekos rekonstrukcija.

6) nustatyti LDK išorinius kultūrinius ryšius (remiantis lituanikos raštijos duomenimis) ir vidinės etnokonfesinių tradicijų sąveikos apraiškas, atskleidžiant Lietuvos rašytinės ir

kalbinės kultūros specifiką ir vidinį vientisumą

Surinkta medžiaga disertacijai: A. Smetonienė, *Skolinti lietuvių kalbos priesaginiai veiksmažodžiai (XVI–XVII a. LDK tekstų pagrindu)*. Atlikta medžiagos paieška ir atranka monografijai: Nadiežda Morozova, *Lietuvos sentikių raštija*; ištirta Lietuvos sentikių kompaktiško gyvenimo vietų diachroninė kaita, kurios duomenys reikalingi Lietuvos sentikių raštijos sociolingvistinei ir bibliogeografiniai interpretacijai. Monografijai *Lietuvos sentikių raštija* atrinkta 12 kūrinų, parengtas straipsnis (žr. publikacijų sąrašą).

4. PUBLIKUOTI MOKSLINIŲ TYRIMŲ REZULTATAI

Pateikite per programos ataskaitinį laikotarpį paskelbtų mokslinių tyrimų rezultatų (įskaitant monografijas ir kt.) bibliografinį sąrašą su internetinės prieigos (jei tokia yra) nuorodomis. Biomedicinos, fizinių, technologijos ir žemės ūkio mokslų sričių programų vykdytojai pateikia tik monografijų ir periodiniuose mokslo leidiniuose, turinčiuose cituojamumo rodiklį (Impact Factor) „Thomson Reuters Web of Knowledge“ duomenų bazėje publikuotų straipsnių bibliografinius aprašus, patentus.

- 1. Čepienė, Nijolė.** Konstantino Sirvydo *Dictionarium trium linguarum* leksikos skoliniai // *Leksikografijos ir leksikologijos problemos* 4. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2012. (spausdinama, 1,3 a. l.).
- 2. Čepienė, Nijolė.** Germanų kilmės asmenų pavadinimai Rytų Prūsijos žodynuose // *Leksikografijos ir leksikologijos problemos* 3. Vilnius: Lietuvių kalbos instituto leidykla, 2012. (Spausdinama, 0,6 a. l.)
- 3. Čistiakova, Marina.** О структуре осенне-зимнего тома новгородской редакции Простого пролога // Meiliūnaitė V., Morozova N. (eds.), *Naujausi kalbų ir kultūrų tyrimai*, Vilnius, 2012 (Kalbų ir kultūrų sankirtų archyvai 4), p. 13–27. ISBN 978-609-420-236-0.
- 4. Holvoet, Gina.** Historical sources bearing on Samuel Boguslaus Chylinski's pursuits in England and the Netherlands and their echoes in the Grand Duchy of Lithuania // *Lithuanian Historical Studies* 16, 2012, p. 7–28. ISSN 1392-2343.
- 5. Miškinienė, Galina.** Rytietiška medžiaga Lietuvos archyvų fonduose: bendriausi bruožai, aprašymas, katalogizavimas, išliekamumas // *Rytai-Vakarai: komparatyvistinės studijos* 12, Vilnius, 2012, p. 344–352. ISBN 978-9955-868-55-2.
- 6. Miškinienė, Galina.** Сводный каталог арабскоалфавитных рукописей литовских татар: Львовская научная библиотека им. В. Стефаника НАН Украины // Meiliūnaitė V., Morozova N. (eds.), *Naujausi kalbų ir kultūrų tyrimai*, Vilnius, 2012 (Kalbų ir kultūrų sankirtų archyvai 4), p. 45–58. ISBN 978-609-420-236-0.
- 7. Miškinienė, Galina.** Тюркоязычная книга в истории и культуре литовских татар // *Тюркоязычная книга: наследие веков. Материалы Международной научно-практической конференции, посвященной истории тюркоязычной книги (Казань, 17–18 октября 2012 г.)*, Казань, 2012, с. 87–94. ISSN 978-5-93091-158-9.
- 8. Morozova, Nadiežda.** Староверы Литвы: к вопросу о местах компактного проживания

в прошлом и настоящем // *Перекрестки*, 2012 (1 а. л., spausdinama)

9. Subačius, Giedrius, The Influence of Clandestine Standard Lithuanian in the Latin Alphabet on the Official Lithuanian in Cyrillic Letters (1864–1904) // *Nation und Sprache in Nordosteuropa im 19. Jahrhundert*, Herausgegeben von Konrad Maier, *Veröffentlichungen des Nordost-Instituts* 9, Wiesbaden: Harrassowitz Verlag, 2012, p. 231–240. ISSN 1862-7455; ISBN 978-3-447-05837-7.

10. Subačius, Giedrius, Lietuvių kalbos balsių abėcėlės tvarka ir netvarka: istorija ir nūdienu // *Archivum Lithuanicum* 14, 2012, p. 155–190. ISSN 1392-737X.

11. Temčinas, Sergejus. Кириллический рукописный учебник древнееврейского языка (XVI в.): публикация и общая характеристика памятника // Meiliūnaitė V., Morozova N. (eds.), *Naujausi kalbų ir kultūrų tyrimai*, Vilnius, 2012 (Kalbų ir kultūrų sankirtų archyvai 4), p. 137–180. ISBN 978-609-420-236-0.

12. Temčinas, Sergejus. Пели ли православные восточные славяне XV–XVI веков псалмы по-древнееврейски // Pawluczuk U. (ed.), *Język naszej modlitwy – dawniej i dziś*, Białystok, 2012 (Laptopisy Akademii Supraskiej, vol. 3), s. 19–26. ISSN 2082-9299.

5. REZULTATŲ SKLAIDA

Pateikite per programos ataskaitinį laikotarpį panaudotų rezultatų viešinimo ir populiarinimo priemonių sąrašą (tai, kas nepateikta „5. Publikuoti mokslinių tyrimų rezultatai“). Pateikite tikslius sklaidos priemonių bibliografinius ar kitokius duomenis (pvz., konferencijos pavadinimas, pobūdis (tarptautinė, Lietuvos, mokslinė, populiarinimo ar kt.) vieta, laikas, dalyvių skaičius ir kt.).

Pranešimai konferencijose:

1. Čepienė, Nijolė. Konstantino Sirvydo darbų leksikos skoliniai. *Tarptautinė mokslinė konferencija „Konstantinas Sirvydas – lietuvių leksikografijos pradininkas“*. Vilnius, Lietuvių kalbos institutas, 2012 m. gegužės 10–11 d. Tezės [www.lki.lt/LKI-LT/images/ Instituto-darbai/Konferencijos/Tezes-Sirvydas-2012](http://www.lki.lt/LKI-LT/images/Instituto-darbai/Konferencijos/Tezes-Sirvydas-2012); 18 pranešėjų iš Lietuvos, Lenkijos, Italijos, Vokietijos, JAV, Baltarusijos, Vengrijos.

2. Čistiakova, Marina. Paraskevos Epibatietės kultas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje: tekstai rusėnų kalba. *Tarptautinė mokslinė konferencija „Šventieji ir šventosios vietos Balkanuose“* („Светци и свети места на Балканите“). Sofija, Sofijos Klimento Ochridiečio universitetas, 2012 m. birželio 14–16 d., apie 90 dalyvių iš Bulgarijos, Lietuvos, Rusijos, JAV, Didžiosios Britanijos, Italijos, Rumunijos, Kroatijos, Slovėnijos, Lenkijos, Serbijos, Graikijos, Belgijos, Švedijos, Korėjos.

3. Miškinienė, Galina. Review of Turkish Texts in Lithuanian Tatar Manuscripts. *The Second International Symposium of Turkology*. Warsaw, University of Warsaw, 12–14 September 2012; per 100 dalyvių iš Lenkijos, Lietuvos ir Turkijos.

4. Miškinienė, Galina. Тюркоязычная книга в истории и культуре литовских татар. *Tarptautinėje mokslo konferencija „Tiuorkų kalbotomis rašytos knygos pasaulio dvasinėje*

kultūroje“ («Тюркоязычная книга в контексте мировой духовной культуры»), Kazanė, Kazanės universitetas, 2012 m. spalio 17–18 d., apie 60 dalyvių iš Rusijos, Lietuvos, Vokietijos, Ukrainos, Azerbaidžano, Kazachstano, Uzbekistano ir kitų šalių.

5. Morozova, Nadiežda. 1751 m. Lenkijos sentikių fedosėjininkų bažnyčios susirinkimo įstatai sentikių rankraštinėje tradicijoje. *Tarptautinė mokslinė konferencija „Sentikiai užsienyje: Istorija, religija, kalba, kultūra“* („Staroobrzędowcy za granicą: Historia. Religia. Język. Kultura“). Torunė, Torunės Mikalojaus Koperniko universitetas, 2012 rugsėjo 6–7 d., apie 40 dalyvių iš Lenkijos, Lietuvos, Rusijos, Ukrainos, Estijos, Japonijos ir kitų šalių.

6. Morozova, Nadiežda. Abiejų Tautų respublikos sentikių raštijos tradicija. *Tarptautinis mokslinis-educacinis seminaras „Politinis/nacionalinis/konfesinis/kalbinis Rytų Europos žemėlapis: istorija ir dabartis“*, Vilnius–Supraslis, Rusijos mokslų akademijos Slavistikos institutas, Vilniaus universitetas, Supraslio akademija, 2012 m. lapkričio 5–10 d., apie 40 dalyvių iš Rusijos, Lietuvos, Baltarusijos, Latvijos, Italijos.

7. Morozova, Nadiežda. Lietuvos sentikių istorinė atmintis žodinėje ir rašytinėje tradicijoje. *Tarptautinė mokslinė konferencija „Tekstas ir atmintis: Tapatybės konstrukcijos ir destrukcijos“* („Narracja i pamięć: Konstrukcje i destrukcje tożsamości“). Varšuva, Lenkijos MA Slavistikos institutas, 2012 m. balandžio 25–26 d., apie 60 dalyvių iš Lenkijos, Lietuvos ir Baltarusijos.

8. Temčinas, Sergejus. Ar 15–16 amžiaus rytų slavų stačiatikiai giedojo psalmes hebrajiškai?. *Tarptautinė mokslinė konferencija „Mūsų maldos kalbos – seniau ir dabar“* („Języki naszej modlitwy – dawniej i dziś“). Baltstogė–Supraslis, Supraslio akademija, 2012 m. rugsėjo 13–15 d., apie 30 dalyvių iš Lenkijos, Lietuvos, Rusijos, Bulgarijos ir Graikijos.

9. Temčinas, Sergejus. Provanso pėdsakas hebrajiškų originalų vertimuose į rusėnų kalbą (Kijevas, 15 a. antroji pusė). *Tarptautinis mokslinis-educacinis seminaras „Politinis/nacionalinis/konfesinis/kalbinis Rytų Europos žemėlapis: istorija ir dabartis“*. Vilnius–Supraslis, Rusijos mokslų akademijos Slavistikos institutas, Vilniaus universitetas, Supraslio akademija, 2012 m. lapkričio 5–10 d., apie 40 dalyvių iš Rusijos, Lietuvos, Baltarusijos, Latvijos, Italijos.

10. Temčinas, Sergejus. Vienuolyno biblioteka archimandritų Jonos (1532 m.) ir Sergijaus Kimbaro (1557 m.) laikais. *Tarptautinis mokslinis seminaras „Supraslio vienuolyno rankraščių rinkinys XVI amžiuje“* („The manuscript collection of the Monastery of Suprasl in the XVI century“). Supraslis, Baltstogės universitetas, 2012 m. rugpjūčio 11 d., apie 10 dalyvių iš Lenkijos ir Lietuvos.

Mokslinių tyrimų sklaidos straipsniai:

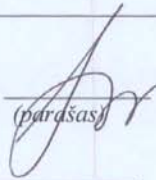
11. Subačius, Giedrius, Baltijos studijų asociacijos 23-iajai konferencijai Čikagoje pasibaigus. // *Draugas*, gegužės 29/31, 2012, 14.

12. Temčinas, Sergejus. Naujas LDK kultūrų sąveikos epizodas: XV–XVI amžiaus rusėniškas hebrajų kalbos vadovėlis“ // *Santara*, 2012, nr. 80–81, p. 66–73. ISSN 1392-0979

6. PASTABOS APIE PROGRAMOS VYKDYMO EIGĄ

Pateikite pastabas (jei tokių turite) dėl programos vykdymo pasikeitimu, vykdymo problemų, naujų aplinkybių ir kt.

Programą vykdančios institucijos vadovas


(parašas)

doc. dr. Jolanta Zabarskaitė
(vardas, pavardė)